

19.03.2010.

PRIOPĆENJE

Sustav za zaštitni pregled predane prtljage u Zračnoj luci Pula

Sredstva javnog informiranja uputila su Agenciji za civilno zrakoplovstvo, tijekom mjeseca veljače 2010. god., određeni broj upita vezanih uz mjeru zaštitnog pregleda predane prtljage u Zračnoj luci Pula. Konkretno, pitanja su se odnosila na pouzdanost uređaja proizvođača Rapiscan, koji je integralni dio novog sustava za zaštitni pregled predane prtljage, tzv. HBS-a. Uređaj Rapiscan pripada kategoriji sofisticiranih sredstava za detekciju eksplozivnih materijala u prtljazi - EDS uređaja. Upitima je slijedilo objavljivanje informacija u medijima, prvenstveno dnevnim tisku počevši od dana 23. veljače 2010. god., sa negativnim konotacijama o uređaju uz eksplicitne tvrdnje kako je zbog neispravnosti uređaja upitna razina zaštite civilnog zračnog prometa.

Agencija za civilno zrakoplovstvo nadležna je, temeljem Zakona o zračnom prometu, za nadzor nad mjerama zaštite zračnog prometa. U funkciji nadzora Agencija je o određenim pitanjima u odnosu na EDS uređaj u zračnoj luci Pula, odnosno eventualnim problemima, upoznata kroz suradnju sa Ministarstvom unutarnjih poslova, uređenu sustavom zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj, te nadzor i komunikaciju sa operatorom aerodroma.

U odnosu na postojeće informacije odnosno spoznaje Agencija je primijenila raspoložive, adekvatne i razmjerne mjere i aktivnosti, naravno vremenski znatno prije medijskog objavljivanja informacija. Inicijalne aktivnosti temeljile su se na uvidu u dokumentaciju uređaja, kojim je utvrđena i bitna činjenica kako je uređaj certificiran prema važećim standardima Europske Unije, od kompetentnog tijela, britanskog ministarstva prometa. Certifikat potvrđuje kvalitetu proizvoda te radne učinke u operativnoj primjeni, koji su određeni navedenim standardima Europske Unije.

Osim toga, u cilju procjene pouzdanosti odnosno radnih učinaka u suradnji sa Ministarstvom unutarnjih poslova Republike Hrvatske obavljena je priprema testiranja kao i samo testiranje uređaja, dana 28/29. siječnja 2010. god. Testiranje je obavljeno korištenjem prilagođene, vrlo složene metodologije ECAC-a, prvi puta u Republici Hrvatskoj, sa statističkim uzorkom – brojem pojedinih testova, koji zbog objektivnih razloga nije u potpunosti usklađen sa normom ECAC-a. Testovima su utvrđena pojedina odstupanja od očekivanih rezultata, koja se međutim ne mogu isključivo niti objektivno definirati kao neispravnost ili pogreška uređaja.

Obzirom na preliminarne analize i utvrđene činjenice – pojedina odstupanja, od operatora aerodroma nadležnog za nabavu, održavanje i servisiranje uređaja, zatražene su dodatne provjere i konzultacije sa proizvođačem te organizacija ponovljenog testiranja uređaja, u prisutnosti predstavnika proizvođača, ovlaštenog serviser, Ministarstva unutarnjih poslova i Agencije za civilno zrakoplovstvo.

Nakon obavljene cjelovite analize rezultata testiranja, uvažavajući vremenske okvire u kojima operator i proizvođač mogu organizirati ponovljeno testiranje, Agencija je operatoru aerodroma naložila primjenu i korištenje

alternativnih sredstava/metoda za zaštitni pregled predane prtljage (tzv. back-up sredstava), obveznih i postojećih za slučajeve kada nije moguće koristiti primarna sredstva.

Ponovljeno testiranje uređaja u zračnoj luci Pula realizirano je u razdoblju 03-04- ožujka 2010. god.. U sklopu aktivnosti testiranja obavljen je pregled uređaja od strane proizvođača temeljem kojega je, uz evaluaciju podataka sadržanih u dokumentaciji, evidencijama operatora aerodroma i serviseru te bazama podataka u samom uređaju proizvođač potvrdio kako se preventivno i reaktivno održavanje uređaja obavlja prema propisanoj dinamici i uputama, odnosno kako su uređaj i pojedine komponente uređaja u skladu s postojećim certifikatom i tehnički ispravne.

Rezultati testiranja, ostvareni dostupnim sredstvima ali uz povećani statistički uzorak, uspoređeni su kroz postupak cjelovite analize i sa radnim učincima traženim EU standardom. Temeljem utvrđenih činjenica, cjelovite analize rezultata testiranja i usporedbe sa EU standardom ocjena Agencije je kako uređaj Rapiscan ostvaruje radne učinke u okvirima normi zadanih EU standardom. Posljedično, stav je kako:

- nije upitna ispravnost uređaja,
- dosadašnja uporaba uređaja u sustavu za zaštitni pregled predane prtljage nije utjecala u negativnom smislu na razinu zaštite civilnog zračnog prometa,
- operator aerodroma dnevnim testiranjem uređaja namjenskim probnim uzorcima, koja u proteklom razdoblju nisu ukazala na nedostatke funkcije detekcije eksplozivnih materijala, korektno nadzire radni učinak uređaja.

Stoga Agencija od dana 19. 03. 2010. god. obustavlja nalog operatoru aerodroma ZL Pula d.o.o. za korištenjem alternativnih sredstava/metoda za zaštitni pregled predane prtljage.

Potrebno je navesti i kako se prema kriterijima zahtijevanih tehničkih karakteristika i radnih učinaka uređaja proces koji je operator aerodroma proveo prilikom nabave i izbora proizvođača uređaja ocjenjuje korektnim.

Također, mišljenje Agencije je kako se inicijalne negativne ocjene objavljene u medijima temelje na parcijalnim informacijama, nepoznavanju i osobnoj/pogrešnoj percepciji i interpretaciji metodologije testiranja uređaja ove kategorije i očekivanih radnih učinaka. Upravo stoga sredstva javnog informiranja dužna su objavljivati cjelovite informacije.

Naime, napominje se kako su podaci o normama rada odnosno radnim učincima EDS uređaja klasificirani na nacionalnoj i globalnoj razini upravo zbog potreba zaštite zračnog prometa, prvenstveno putnika. Stoga je prilikom pristupa ili postupanja sa predmetnim podacima potrebno primjenjivati zakonom određene norme, a svako nekritičko objavljivanje podataka o normama i testiranjima, upravo predstavlja ugrožavanje sustava zaštite zračnog prometa te na taj način putnika i javnih interesa.